

Καλλιεργώντας φιλοπεριβαλλοντική συμπεριφορά: Εμπόδια και λύσεις

Επιστήμες / Περιβάλλον - Οικολογία

Βασιλική Λάττα, Παιδαγωγός

Η Πεμπτουσία δημοσιεύει τη Διπλωματική Εργασία της Παιδαγωγού Βασιλικής Λάττα, με θέμα: «Καλλιεργώντας φιλοπεριβαλλοντική συμπεριφορά: Εμπόδια και λύσεις». Η εργασία υπεβλήθη ως μερική κάλυψη των αναγκών για τη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος στο Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Παρατίθεται σε συνέχειες.

Εισαγωγή

Η οικολογική κρίση δεν συνιστά καινούριο φαινόμενο στην ανθρώπινη ιστορία. Τις τελευταίες δεκαετίες, ωστόσο, τα φυσικά στοιχεία τίθενται σε μεγάλο κίνδυνο λόγω της υπερεκμετάλλευσης του φυσικού περιβάλλοντος από τον άνθρωπο. Είναι χαρακτηριστικό, ότι από το 1961 έως σήμερα, το οικολογικό αποτύπωμα του πλανήτη, ο βαθμός, δηλαδή, στον οποίο τα ανθρώπινα είδη καταναλώνουν τους πόρους της Γης, έχει υπερδιπλασιαστεί. Αυτό οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στη ραγδαία αύξηση του πληθυσμού της γης και στην αύξηση της ατομικής

κατανάλωσης. Σημαντικές ενδείξεις για την κρισιμότητα της κατάστασης αποτελούν η εξαφάνιση πολλών ειδών της πανίδας και της χλωρίδας, η αλόγιστη σπατάλη ή εξάντληση φυσικών πόρων, όπως το νερό, το πετρέλαιο, κ.ά., απαραίτητων για τη διατήρηση της ανθρώπινης ζωής και του σύγχρονου βιοτικού επιπέδου. Επιπροσθέτως, οι ραγδαίες κλιματικές αλλαγές, εξαιτίας του φαινομένου του θερμοκηπίου, η τήξη των πάγων, τα έντονα καιρικά φαινόμενα

της μέσης
πλανήτη

Τη

σημερινή εποχή, σύμφωνα με τη γνώμη των επιστημόνων, η κατάσταση, που προαναφέρθηκε, τείνει να είναι μη αναστρέψιμη, εάν δεν ληφθούν άμεσα απαραίτητα μέτρα από την Παγκόσμια Κοινότητα και τους αρμόδιους φορείς. Η οικολογική κρίση, λόγω της παγκόσμιας διάστασης, που λαμβάνουν οι επιπτώσεις της, αποτελεί για πολλούς το κορυφαίο πρόβλημα, που έχει να αντιμετωπίσει η ανθρωπότητα σήμερα. Η οικολογική κρίση θέτει σε δοκιμασία τις ισχύουσες κοινωνικοοικονομικές, πολιτικές και ηθικές αξίες σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Ειδικότερα, ο άνθρωπος, προκειμένου να ικανοποιήσει τη δίψα του για οικονομική ανάπτυξη, παρέβλεψε, πως η αλόγιστη χρήση των περιβαλλοντικών αγαθών οδηγεί σε υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος. Εξαιτίας αυτής της προβληματικής κατάστασης, που έχει προκύψει, τόσο ο κάθε άνθρωπος ατομικά αλλά και οι πολίτες συνολικά θα πρέπει να αναθεωρήσουν την παρούσα στάση τους και εν

γένει το σύστημα αξιών τους αναφορικά με το περιβάλλον (Δικαίος, 2007). Εάν τα προβλήματα δεν ξεπεραστούν, είναι πιθανόν να μην υπάρχει βιώσιμος κόσμος για τους απογόνους μας.

Η παρούσα διατριβή έχει ως στόχο να παρουσιάσει τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα, που μαστίζουν τον πλανήτη μας, και να καταστήσει σαφή την ανάγκη για αλλαγή της συμπεριφοράς των ανθρώπων απέναντι στο περιβάλλον. Όπως επισημαίνεται, υπάρχουν ποικίλα εμπόδια στην οικοδόμηση μιας φιλοπεριβαλλοντικής συμπεριφοράς, που την παρακωλύουν, και τα οποία ο σημερινός άνθρωπος καλείται να διαχειριστεί ακόμα και να υπερβεί. Ειδικότερα, η έρευνα διεξήχθη στο City Unity College και διερευνά τις απόψεις των διδασκόντων του τμήματος Φυσικής Αγωγής και Προπονητικής αναφορικά με την οικοδόμηση φιλοπεριβαλλοντικών συμπεριφορών στους φοιτητές. Πρόκειται για ποιοτική έρευνα, ενώ ως μέσο συλλογής δεδομένων έχει επιλεγεί η ημιδομημένη συνέντευξη.

Περιβαλλοντικά προβλήματα κατά τον 20ό και 21ο αιώνα

Παροχή και ρύπανση των υδάτων

Αναμφισβήτητα, ένας φυσικός πόρος με μεγάλη αξία είναι το νερό. Τα νερά, τόσο τα επιφανειακά (λίμνες, ποτάμια, υγρότοποι) όσο και τα υπόγεια, συντηρούν τους χερσαίους οργανισμούς, τα οικοσυστήματα, τον άνθρωπο και τις δραστηριότητές του. Ωστόσο, η ποιότητα του νερού αυτού έρχεται αντιμέτωπη με πολλούς κινδύνους με αποτέλεσμα την υποβάθμισή της. Πηγές ρύπανσης του νερού μπορούν να είναι τα αστικά, τα βιομηχανικά και τα γεωργο-κτηνοτροφικά απόβλητα. Ακόμη, ουσιαστικό ρόλο στην ποιότητα του νερού διαδραματίζει και η συνολική διαχείρισή του. Συχνά, ο τρόπος με τον οποίο αυτό αντλείται, συγκρατείται και καταναλώνεται, έχει ως αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται επαρκής ποσότητα νερού κατάλληλου ποιοτικά για τις μελλοντικές γενιές (Πύλη Παιδαγωγικού Υλικού Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, 2016).

«Με τον όρο ρύπανση υδάτων εννοούμε την οποιαδήποτε ανεπιθύμητη αλλαγή στα φυσικά, χημικά και βιολογικά χαρακτηριστικά του νερού των θαλασσών, λιμνών ή ποταμών, η οποία είναι ή μπορεί υπό προϋποθέσεις να γίνει ζημιογόνος για τον άνθρωπο, τους υπόλοιπους φυτικούς και ζωϊκούς οργανισμούς αλλά και τις βιομηχανικές διαδικασίες και τις συνθήκες ζωής» (Ρύπανση υδάτων, 2016). Οι ρύποι, που συγκεντρώνονται στα ύδατα και τα ρυπαίνουν, μπορούν να προέρχονται και από τον αέρα και από το έδαφος και μεταφέρονται μέσω των βροχών και της απορροής. Ρύπανση των υδάτων μπορεί να δημιουργηθεί από μικροοργανισμούς των οικιακών αποβλήτων, από οργανικές ουσίες, όπως το πετρέλαιο και τα προϊόντα του και από τοξικά μέταλλα. Ακόμη, υπάρχει η θερμική ρύπανση των υδάτων, η οποία συντελεί στην αύξηση της θερμοκρασίας του νερού και η οποία

δημιουργείται, όταν απελευθερωθεί ενέργεια στο νερό, η οποία έχει τη μορφή θερμότητας ή ραδιενέργειας (Ρύπανση υδάτων, 2016).

(συνεχίζεται)

<http://bit.ly/2eqavOz>